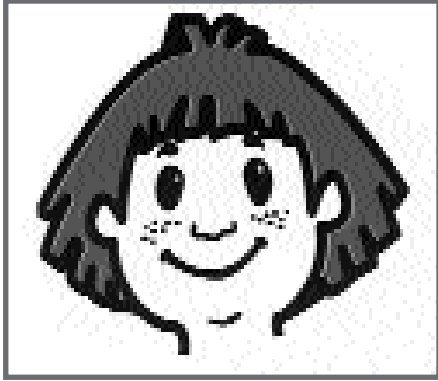

Joan Pere le Bihan, director de La Bressola

XAVIER RULL

Joan Pere le Bihan és el director general de La Bressola, la xarxa descoles catalanes que ja fa prop de trenta anys que dedica els seus esforços a favor de la nostra llengua a la Catalunya del Nord.

—Quants centres té la Bressola?

—La Bressola, xarxa d'escoles catalanes de la Catalunya del Nord, té actualment vuit centres (set escoles de primària i un de secundària). La idea és que el servei d'escola catalana pugui arribar al conjunt del territori; per això tenim escoles en diverses comarques, com ara el Rosselló, el Conflent i l'Alta Cerdanya. Voldríem que tots els pares de la Catalunya del Nord tinguessin realment la possibilitat de matricular llurs fills en una escola catalana.

—Quants alumnes escolaritzeu?

—N'escolaritzem uns 470. S'ha de dir, però, que tenim llista d'espera. Enguany han estat 120 els alumnes que no s'han pogut matricular per manca de places o d'espai. Això s'ha de resoldre, però ens cal més suport econòmic.

—A la Catalunya del Nord, la llengua catalana ha retrocedit molt en l'ús. Això us representa algun problema?

—És veritat que l'ús del català ha disminuït força, però això no impedeix, o potser fins i tot explica, que les nostres escoles tinguin cada dia més èxit. Com he dit, si disposéssim de més recursos econòmics podríem obrir nous centres i acceptar més alumnes; així l'ús del català podrà tornar a millorar.

—Quin mètode empreu perquè els infants, fins i tot els que parlen francès a casa, parlïn en català entre ells?

—Això seria una mica llarg d'explicar. En la web <<http://www.bressola.com>> hi tenim un text que ho explica. Per

resumir, podríem dir que el mètode es basa a habitar-se a l'ús de la llengua a partir del parvulari i que aquest hàbit es vagi consolidant en l'ensenyament primari i en el secundari. Ens basem en la responsabilització dels alumnes més grans que «ensenyen» els més petits. Per a poder-ho fer, totes les nostres escoles són organitzades en classes verticals que tenen més d'un nivell per aula.

—¿Col·laboreu amb altres escoles del País Basc, Alsàcia, Occitània, la Bretanya, etc.?

—Evidentment, i de diverses maneres. D'una banda, gestionem en comú un centre de formació de professors i mestres, ubicat a Besiers (Occitània); el president és occità i jo en sóc el tresorer.

Aquest centre prepara els futurs mestres per a les oposicions oficials. Així, en el marc dels acords signats amb el Ministeri l'any 1995, els professors podran cobrar com un mestre de l'escola pública francesa. D'una altra banda, estem organitzats en el si d'ESKOLIM, que agrupa les escoles basques, bretones, alsacianes, occitanes i catalanes, per tal de tenir més força en les negociacions amb l'Estat francès.

—Quines són les perspectives de creixement?

—Existeix un veritable abisme entre l'oferta que representem i la demanda de les famílies. Les diverses enquestes situen aquesta demanda al voltant del 40% dels pares quan nosaltres només

podem escolaritzar un 1% dels alumnes. Per això hem hagut de rebutjar tantes matrícules per manca de mitjans. Malgrat tot, la Bressola ha viscut un espectacular augment en els darrers cinc anys: en aquest període ha doblat els seus efectius. A més, aquest augment és en procés d'acceleració; només falten mitjans. Fóra llàstima que l'any que ve encara haguéssim de rebutjar tants alumnes! Per això ens adreçem a l'Estat en el marc dels acords que he esmentat (els diputats de la Catalunya del Nord ens hi ajuden), com també a les institucions i a la població catalana, tant del nord com del sud.

—Com es finança la Bressola?

—La participació de l'Estat és la més important: en aquest curs 2004-2005 el Ministeri assumeix el sou de vint-i-un mestres; després vénen les institucions: Generalitat de Catalunya, Consell Regional del Llenguadoc-Rosselló, Diputacions Provincials i Consells Comarcals. Cal subratllar el rellevant paper de l'Associació Amics de la Bressola (amb seu a Barcelona), que ha aconseguit centenars de socis individuals i uns 160 ajuntaments adherits. També tenim la Fundació La Bressola, acabada de constituir, que permet de vehicular donacions d'empreses i entitats, el mecenatge d'empreses i llegats testamentaris. Els ajuntaments on estan situades les escoles també hi participen d'una manera important, en funció de llurs possibilitats. La participació de les famílies es basa en el principi de l'im-

post, per tal d'evitar qualsevol segregació social: un barem permet que cadascú hi participi en funció dels seus ingressos.

—Quin suport rebeu de les institucions nordcatalanes i franceses?

—Hem de dir que el Consell Regional del Llenguadoc-Rosselló hi ha participat d'una manera correcta aquests darrers anys. Ara voldríem que el consell general del Departament dels Pirineus Orientals (amb seu a Perpinyà) hi participés de la mateixa manera. Cal tenir present que els Consells Generals dels departaments occitans o bretons col·laboren força amb les seves escoles. Ja he esmentat el que fa el Ministeri; cal dir, però, que no acaba de seguir la progressió de la demanda i que, d'altra banda, excepte en alguns municipis, no rebem finançament per al personal no docent, la qual cosa ens grava força el pressupost.

—I d'institucions catalanes del sud de la ratlla?

—Repeteix que tenim uns 160 ajuntaments adherits, sis consells comarcals i les diputacions provincials de Girona i Barcelona. El Govern de la Generalitat ha augmentat molt la seua participació aquests darrers anys, i el Govern Balear, de moment, també hi participa. D'altra banda, gràcies a la col·laboració de la Diputació de Girona i la Universitat de Girona, ens hem pogut beneficiar d'un projecte Interreg III, que permet un finançament europeu per a la formació inicial i continuada de mestres, com també per als intercanvis d'alumnes transfronterers. És molt important que, a banda i banda de la frontera, els alumnes vegin que el català és llengua «internacional» de comunicació i que això es faci amb el suport de Brussel·les.

—Creieu que els catalans de la Catalunya del Sud coneixen la realitat de la Catalunya del Nord i també projectes com el de la Bressola?

—Una anècdota: quan vàrem instal·lar repetidors de TV3 a Prada de Conflent, vàrem haver de fer una carta al director de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió perquè, en molts programes, es parlava dels «catalans de Figueres» i dels «francesos de Perpinyà». No havíem instal·lat aquests repetidors perquè sentíem a dir que els catalans no érem

nosaltres, que només eren els del sud de la frontera! Des d'aquella intervenció, que el director va entendre, això ha millorat una mica. El camí a recórrer, però, encara és molt llarg: moltíssima gent a Barcelona s'estranyen encara de sentir-me parlar en català quan mostro el meu passaport francès. Encara tenim molta feina a fer! L'avantatge, però, és que a la Catalunya del Nord no existeix aquesta repulsió que podem trobar en certs ambients valencians o mallorquins pel que fa a la unitat de la llengua: era més fàcil que la Generalitat instal·lés una seu a Perpinyà que no pas a Ciutat de Mallorca... Perquè el coneixement de les nostres comarques fos més gran, caldria que les escoles del Principat s'hi comprometessin: actualment, en els mapes que fan servir, no solament s'ensenya que Perpinyà és a «França», sinó que Palau de Cerdanya no es troba a la Cerdanya! Això és amagar la realitat: no costaria gens d'esmentar que Perpinyà («la Catalana», per decisió municipal!) es troba en una zona de la Catalunya administrada per l'Estat francès.

—¿Considerau interessant, més enllà del suport de les institucions, de rebre el suport dels ciutadans?

—Crec que una cosa no pot funcionar sense l'altra; és important que els ciutadans entenguin que ajudar la Bressola i la Catalunya del Nord és ajudar també el conjunt de Catalunya. El caràcter transfronterer de la llengua ens beneficia a tots, en particular per la presència del català a Europa.

—Si algú vol fer una aportació a la Bressola, com ho ha de fer?

—Pot trobar tota la informació a la seu dels Amics de la Bressola, a Barcelona (carrer de la Mare de Déu del Pilar, 18) o a la de la Bressola, a Perpinyà (carrer de la Natura). En la nostra web <<http://www.bressola.com>> s'hi troben les butlletes imprimibles. Pel que fa a la quantitat de la donació, no fixem límits, ni mínim ni màxim, encara que potser una donació d'uns vint euros hauria de ser el mínim, ja que és el que ens gastem al cap de l'any, comptant sols l'enviament d'informació per correu postal al soci mateix. Pel que fa als ajuntaments i consells comarcals, tenim unes xifres aproximades en funció de la població.

—Quin futur veieu per a la Bressola?

—Amb l'oportunitat que tenim ara de fer que l'Estat francès assumeixi mestres catalans, crec que no tenim perdó si no multipliquem les escoles en totes les comarques. Qui ens ho hauria dit l'any 1976, quan vàrem començar, que hi hauria aquest progrés! No hem tingut mai una situació pitjor, perquè mai tan poca gent no ha parlat català a la Catalunya del Nord (els catalanoparlants són molt grans); però mai no hem tingut una situació millor, perquè d'ençà del Tractat del Pirineu l'Estat francès no havia pagat mai mestres catalans, cosa que fa quan una nova escola catalana arriba a cinc anys d'existència. Catalunya no pot deixar perdre aquesta oportunitat, que pot ser la darrera a Perpinyà!◆